

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายข้อมูลเฝ้าระวังยาเสพติดอาเซียน

๑. หลักการและเหตุผล

การรวมกันของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง ๑๐ ประเทศเข้าเป็นประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาเพื่อความเจริญด้านการค้าและเศรษฐกิจ ประเทศไทยตระหนักดีว่ามาตรการต่างๆ ที่ประเทศสมาชิกร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อาจมีผลกระทบต่อเรื่องอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสังคม อาชญากรรมและยาเสพติด โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดที่ทุกประเทศในภูมิภาคต้องเผชิญตลอดมาโดยอาจจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปบ้างในแต่ละประเทศ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ใกล้ชิดและเป็นระบบมากขึ้นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประเทศไทยโดย สำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้เสนอกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยสามารถแบ่งลักษณะของความร่วมมือออกเป็น ๓ ด้านใหญ่ๆ คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติการปราบปราม ความร่วมมือทางวิชาการและพัฒนาศักยภาพ และความร่วมมือด้านอำนาจและการจัดการ โดยได้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานความร่วมมือด้านยาเสพติดของอาเซียน หรือ ASEAN Narcotics Cooperation Center (ASEAN-NARCO) ซึ่งสำนักงานของศูนย์ฯ ได้ตั้งอยู่ในสำนักงาน ป.ป.ส. ที่กรุงเทพฯ โดยแนวคิดเรื่องศูนย์ประสานงานความร่วมมือด้านยาเสพติดของอาเซียน และการตั้ง ASEAN-NARCO ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ และผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานกลางด้านยาเสพติดจากทุกประเทศได้มาร่วมเป็นเกียรติในพิธีเปิดสำนักงาน ป.ป.ส.อาเซียน

โครงการเครือข่ายเฝ้าระวังยาเสพติดอาเซียนเป็นโครงการหนึ่งภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในด้านความร่วมมือทางวิชาการและพัฒนา ศักยภาพ โดยเป็นความริเริ่มของสำนักงาน ป.ป.ส. ประเทศไทย เริ่มมาตั้งแต่ปลายปี ๒๕๔๘ เพื่อกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและการดำเนินการต่อปัญหายาเสพติดในรูปแบบเดียวกันเพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบและวิเคราะห์สถานการณ์ยาเสพติดของภูมิภาคอาเซียนร่วมกันได้ โดยกำหนดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการของเครือข่ายเฝ้าระวังยาเสพติดอาเซียน ปีละ ๒ ครั้ง ผลงานสำคัญของโครงการคือ ได้มีการกำหนดแบบสำรวจข้อมูลยาเสพติดซึ่งสมาชิกทุกประเทศจะต้องรวบรวมข้อมูลตามแบบและรายงานเข้ามายังสำนักงาน ป.ป.ส.อาเซียนปีละ ๒ ครั้ง และได้มีการจัดทำรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดอาเซียนประจำปี ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ประเทศในภูมิภาคได้มีการจัดทำรายงานสถานการณ์ยาเสพติดร่วมกัน การประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายเฝ้าระวังยาเสพติดอาเซียน ทั้ง ๕ ครั้งที่ผ่านมาเน้นไปที่การรวบรวมและนำเสนอข้อมูลตามแบบรายงาน การปรับแบบรายงานให้เหมาะสม การนำไปใช้ รวมถึงการสร้างฐานข้อมูลเฝ้าระวังยาเสพติดของอาเซียนเพื่อเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดที่รวดเร็ว ประหยัดเวลาและทรัพยากรของทุกประเทศ รวมถึงมีความทันสมัยทัดเทียมกับภูมิภาคอื่นๆ โดยที่ผ่านมาได้ดำเนินการจัดประชุมเฝ้าระวังอาเซียนไปแล้ว ๕ ครั้ง ดังนี้

การประชุมครั้งที่ ๑ ได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเชื่อมเครือข่ายข้อมูลเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดอาเซียน ซึ่งได้เชิญผู้แทนประเทศสมาชิกระดับผู้แทนที่มีอำนาจตัดสินใจเพื่อแสวงหาข้อตกลงร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายข้อมูลเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดอาเซียน (ASEAN Drug Monitoring Network : ADMN) เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ ณ โรงแรม เซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพมหานคร โดยมีมติในที่ประชุมให้มีการแต่งตั้ง Contact Person ประจำแต่ละประเทศ ประเทศละ ๒ คน คือ ด้าน Supply และด้าน Demand ด้านละ ๑ คน เพื่อรวบรวมข้อมูลในแต่ละด้าน และให้แต่งตั้ง National Focal Point ประเทศละ ๑ คน ทำหน้าที่

ในการประสานงานและรวบรวมข้อมูลภาพรวมของแต่ละประเทศให้กับ ศูนย์ประสานความร่วมมือยาเสพติด อาเซียน (ASEAN - NARCO)

การประชุมครั้งที่ ๒ ได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานเฝ้าระวัง สถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ - ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพมหานคร เป็นการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการรวบรวมและรายงานข้อมูลของแต่ละประเทศ เพื่อร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมของแบบสำรวจข้อมูล แนวทางการจัดเก็บข้อมูล ตลอดจนแนวทางการวิเคราะห์และร่วมกันจัดทำร่างรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน ประจำปี ๒๐๑๕

การประชุมครั้งที่ ๓ ได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานเฝ้าระวัง สถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๗ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมดุสิตธานี จังหวัด ชลบุรี เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของแต่ละประเทศและพิจารณาทบทวนร่างรูปแบบรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ ยาเสพติดอาเซียน ประจำปี ๒๐๑๕ ก่อนตีพิมพ์เผยแพร่ จากความร่วมมือร่วมใจดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ ได้นำเสนอร่างรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดอาเซียนฉบับแรก ประจำปี ๒๕๕๘ (ASEAN Drug Monitoring Report ๒๐๑๕) ต่อที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านยาเสพติด (ASEAN Senior Officials on Drug Matters : ASOD) ครั้งที่ ๓๗ ซึ่งจัดขึ้น ณ ประเทศไทย รวมทั้งได้มีการแถลงข่าว เปิดตัวหนังสือ ASEAN Drug Monitoring Report ๒๐๑๕ ซึ่งเป็นรายงานฉบับแรกของภูมิภาค นับเป็นการ พัฒนาความร่วมมือที่สำคัญที่มีผลชัดเจนเป็นรูปธรรม จากนั้นเมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ ได้นำเสนอ รายงาน ASEAN Drug Monitoring Report ๒๐๑๕ ฉบับสมบูรณ์ ให้ที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านยาเสพติด ครั้งที่ ๕ ณ ประเทศสิงคโปร์ ให้การรับรอง ซึ่งรายงานดังกล่าวได้รับการยอมรับและเผยแพร่ไปในปัจจุบัน จากความสำเร็จในการจัดทำรายงานฉบับแรก ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกเป็นอย่างดี เพื่อให้ การจัดทำรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน ฉบับที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๙ (ASEAN Drug Monitoring Report ๒๐๑๖) ของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเจตนารมณ์ดังที่ประเทศสมาชิก อาเซียนได้กำหนดร่วมกันไว้ ประเทศสมาชิกจึงเห็นพ้องที่จะร่วมกันจัดทำรายงานฉบับที่ ๒ และฉบับต่อไป อย่างต่อเนื่อง

การประชุมครั้งที่ ๔ ได้มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานเฝ้าระวัง สถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๙ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมอมารี วอเตอร์เกต กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นเวทีให้ประเทศสมาชิกได้ประชุมหารือแลกเปลี่ยนข้อมูลตามแบบสำรวจสภาพปัญหา ยาเสพติดอาเซียน และจัดทำร่างรายงานเฝ้าระวังยาเสพติดอาเซียน ประจำปี ๒๕๕๙ รวมทั้งร่วมกันหารือ แนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลเฝ้าระวังปัญหาเสพติดบน Website ASEAN - NARCO โดยเมื่อวันที่ ๒๔ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ได้นำเสนอร่างรายงานฉบับปี ๒๐๑๖ นี้ต่อที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน ครั้งที่ ๓๘ ซึ่งจัดขึ้น ณ ประเทศเวียดนาม

การประชุมครั้งที่ ๕ มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายข้อมูลเฝ้าระวังปัญหาเสพติด อาเซียน ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม - ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด จังหวัดขอนแก่น ศทส. ได้นำเสนอต้นแบบระบบข้อมูล ADM Report System เพื่อเตรียมความพร้อมของ ประเทศสมาชิกสำหรับการพัฒนาฐานข้อมูลยาเสพติดในระบบออนไลน์ต่อไป อีกทั้งยังร่วมกันพิจารณาทบทวน ร่างรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน ฉบับที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๙ ก่อนตีพิมพ์เผยแพร่และได้นำ ผู้แทนประเทศสมาชิกเข้าร่วมการประชุมวิชาการสารเสพติดระดับชาติเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการ แลกเปลี่ยนด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดระหว่างประเทศอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการประชุมข้างต้น ทีมวิเคราะห์สถานการณ์ของ สำนักงาน ป.ป.ส. จะนำข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการนำเสนอและการวิเคราะห์สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย ตลอดจนการคาดการณ์การแพร่ระบาดในอนาคตที่จะเกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการเฝ้าระวังฯ และจัดทำแผนแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้นำเอาข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการเฝ้าระวังป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ เพื่อให้ประชาชนปลอดภัยจากยาเสพติด

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อร่วมกันจัดทำรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน ประจำปี ๒๕๖๐
- ๒.๒ เพื่อร่วมกันอภิปรายปัญหาอุปสรรคของระบบรายงาน ADM Report System
- ๒.๓ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดระหว่างประเทศสมาชิก รวมถึงนวัตกรรมในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน
- ๒.๔ เพื่อประชาสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในการดำเนินการต่อปัญหายาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน

๓. เป้าหมาย

- ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๐๐ คน ประกอบด้วย
- ๓.๑ ผู้แทนจากประเทศในภูมิภาคอาเซียน ๑๐ ประเทศ ๆ ละ ๓ คน ได้แก่ ประเทศบรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม มาเลเซีย เมียนมา และประเทศไทย รวมจำนวน ๓๐ คน
 - ๓.๒ ประเทศคู่เจรจา ๓ ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จำนวน ๓ คน
 - ๓.๓ ผู้แทน UNODC และ สำนักเลขาธิการอาเซียน จำนวน ๒ คน
 - ๓.๔ ผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ส. ประกอบด้วย เลขาธิการ ป.ป.ส. รองเลขาธิการ ป.ป.ส. และที่ปรึกษาสำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน ๕ คน
 - ๓.๕ เครือข่ายองค์กรวิชาการสารเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน ๑๐ คน
 - ๓.๖ เจ้าหน้าที่จากสำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. และสำนักมาตรการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔๐ คน
 - ๓.๗ คณะผู้จัดและบริหารโครงการ จำนวน ๑๕ คน

๔. วิธีการดำเนินงาน

- ๔.๑ ตั้งคณะทำงานพัฒนาเครือข่ายข้อมูลเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดอาเซียนเพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกระบบ การเชื่อมต่อข้อมูลเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดอาเซียน และจัดประชุมฯ
- ๔.๒ คณะทำงานฯ ร่วมกันกำหนดหัวข้อและรูปแบบในการประชุมฯ
- ๔.๓ สำนักการต่างประเทศ (สทต.) แปลโครงการจัดประชุมฯ และประสานเชิญผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียน
- ๔.๔ สำนักยุทธศาสตร์ (สยศ.) ประสานเชิญและทำหนังสืออนุมัติเจ้าหน้าที่และผู้แทน สำนักงาน ปปส.ภาค และสำนักมาตรการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมฯ และต้องกลับไปปฏิบัติหน้าที่ต่อเนื่องจากการเข้าร่วมการประชุมฯ

๔.๕ คณะทำงานฯ เตรียมการประชุม และซักซ้อมแนวทางการจัดประชุมฯ

๕. ระยะเวลาการดำเนินการ

๑๐ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ไม่รวมวันเดินทาง

๖. สถานที่ประชุมเชิงปฏิบัติการ

โรงแรม..... จังหวัดเชียงราย

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบข้อมูลยาเสพติดในประเทศสมาชิกอาเซียน ได้นำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับสถานการณ์และแนวโน้มของสภาพปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้น ทำให้สามารถติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์ปัญหาเสพติดในภูมิภาคอาเซียนได้อย่างทันที่ และจัดทำรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน ประจำปี ๒๕๖๐ และจัดทำแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

๗.๒ ประเทศสมาชิกได้ร่วมกันอภิปรายปัญหาอุปสรรคของระบบรายงาน ADM Report System

๗.๓ เกิดความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดระหว่างประเทศสมาชิกรวมถึงนวัตกรรมในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน

๗.๔ เป็นการประชาสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในการดำเนินการต่อปัญหายาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน

๘. คุณสมบัติผู้เข้าร่วมประชุม

คุณสมบัติทั่วไป

๑. สามารถใช้ภาษาอังกฤษในระดับสื่อสารได้

๒. มีสุขภาพดี

คุณสมบัติเฉพาะ

ผู้เข้าร่วมประชุมจากเครือข่ายเฝ้าระวังยาเสพติดอาเซียน

๑.๑ เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการรวบรวมและนำเข้าสู่ข้อมูลด้านอุปทาน (ตารางที่ ๑ - ๑๑) และด้านอุปสงค์ (ตารางที่ ๑๒ - ๑๗)

๑.๒ เป็นผู้ที่สามารถนำเสนอในการสัมมนาหัวข้อนโยบายและมาตรการ หรือหัวข้อการวิจัยและนวัตกรรมได้อย่างน้อย ๑ หัวข้อ

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ที่ปรึกษาโครงการ ได้แก่ เลขธิการ ป.ป.ส. รองเลขธิการ ป.ป.ส. และที่ปรึกษาสำนักงาน ป.ป.ส.

ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ สำนักยุทธศาสตร์ (สยศ.) ร่วมกับ สำนักการต่างประเทศ (สกต.)